

T İ Y A T R O

Ankara

Harcırahtı seyahatler

Hemen bütün Avrupa'yı, berabere bir dekoratör ve bir de aktör olduğu halde, dolaşan Devlet Tiyatrosu Umum Müdürü tiyatroyu bir müddet önce bırakıp gittiğinden çok daha karışık buldu.

Hatırlanacağı üzere, Umum Müdür, Devlet Tiyatrosu sanatçıları'nın zamlı konturatlarını imza edecekleri sabah, usulen imza merasiminde bulunması icabettiği halde, kimseye görünmeden Ankara'dan ayrılmayı tercih etmişti.

Umum Müdürle iki refikinin Avrupadaki seyahatleri uzun müddet devam etmişti ve her üçü de harcırah almışlardı. Harcırah aldılar; zira seyahatlerinin resmi bir sıfatı vardı: İstanbul'da inşa edilmekte olan Opera binasının sahne tesislerinin nasıl olması icabettiği hakkında tetkikat yapacaklardı.

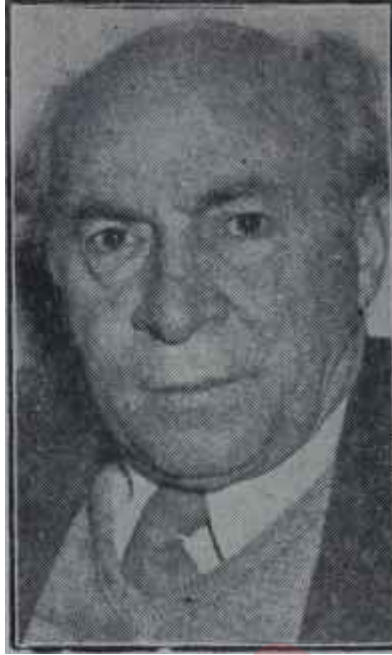
Dünyanın hiç bir memleketinde eşine rastlanamayacak olan bu tetkik seyahatinin raporları şayet neşredilecek olursa, bundan bütün dünyada, tiyatro inşa ettirecek olanların faydalanacaklarına şüphe yoktur.

Bizim bildiğimize göre, bu işler Ankara'dan ayrılmadan, sadece tek lif istemek suretiyle ve tekliflerin tetkiki neticesinde halledilirdi ama, Umum Müdür bir dekoratör ve bir de aktör refakatinde, devlet parası ile Avrupada bu maksatla bir tetkik seyahatine çıkmak istemişse buna kimin ne demeye hakkı vardır?

Hazır devlet eli ve devlet kesesi ile Avrupa'ya gitmişken; Yapı-Kredi Bankasının ve dolayısı ile halâ rejisörü bulunduğu Küçük Sahne'nin nüfuzlu rüknü olan Vedat Nedim Tör'ün de bir eserini Hamburg' civarında sahneye koymak gibi, bir taşla iki kuşu nişanlayan Umum Müdür, nedense ansızın memleketine dönmek mecburiyetinde kaldı. Hamburg'taki eserin temsili tehir edilmişti. Ankara'daki Tiyatro, Eylül başından itibaren Muhsin Ertuğrul olmadan da provalara başlayabilirdi, zira nasıl olsa işler bozuktüzen gidiyor ve bir seneden beri Muhsin Ertuğrul vaziyete hakim olamıyordu.

Ancak bu günkü durum bozuktüzen olmaktan da ileri, hemen hemen tiyatronun hayatını tehlikeye sokacak bir manzara arz ediyordu. Ne de olsa Muhsin Ertuğrul mes'ul mevkide idi ve tiyatro içinde vaktiyle temin etmiş olduğu otoritenin kalıntıları vardı. Durumu ıslah edemese de belki daha, feryata varmasını önleyebilirdi.

Muhsin Ertuğrul Ankara'ya gelince, konturatların imzası sırasında kendisini arayıp bulamayanların hücumuna uğradı. Herkes "bana bu kadar parayı mı lâyük gördünüz", "Neden filân hanım veya falan bey ben-

Muhsin Ertuğrul
Harcırahtı seyahat

den elli lira fazla alıyor"? diyordu. Dikkat edilirse sanatçıların itirasının geçim güçlüğünden değil, rekabet hırsından doğduğu görülürdü. Zira kimse "Ben bu para ile geçmem" demiyor hepsi de onun aldığı para benimkinden fazla olmasın! diyordu.

Umum Müdürün bu müracaatlar'dan birisine verdiği cevap çok tipikti: "Bu işte benim bir rolüm yok çocuğum. Burada bir takım çiban başları var, ne çıkıyorsa onlardan çıkıyor!.."

Biz bu cevabın doğru olmasını bütün kalbimizle temenni ediyoruz. Aksi halde Umum Müdürün bu derece ızhariac'dan sonra halâ makamında oturmasını nasıl izah edeceğimizi bilemeyiz.

Bu veya buna mümasil söylenmeler bir an için dedikodu farzedilse dahi, Devlet tiyatrosunu henüz yeni mevsimin hazırlıklarına başladığı şu günlerde huzur ve sükûn içinde çalışan bir müesseseye olarak kabul etmeye imkân yoktur.

Tiyatro maalesef bir çok bakımdan ıslâha ve himmete muhtaçtır. İdari kesmekeş hakkında fikir edinmek için müesseseye beş dakikalık bir ziyaret dahi fazladır. Sanatçıları ne idare ile, ne de birbirleri ile bir ahenk temin edememekte, herkes kendi sözünün doğruluğuna inanmış, her kafadan bir ses çıkmaktadır.

Seçimler

Hafta içinde nizamname gereğince tiyatro ve operada yönetim

kurulu için aza seçimi yapıldı. Operadan Esat Tamer, Tiyatrodan da Nur Bartu, sanatçıları temsil etmek, onların haklarını korumak ve tiyatronun umumî tutumu hakkında sanatçıları adına fikir beyan edip rey vermek üzere seçildiler. Sadece bu seçim dahi tiyatronun hüznü verici durumunu bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır.

İdare heyetine seçilen sanatçıları küçümsemek aklımızdan bile geçmez ama, bütün sanatçıları temsil edecek ve onların sanat kaderleri hakkında söz söyleyecek isimleri sıralıyacak olsak, en son hatırlamıza gelecek veya hiç aklımıza gelmeyecek olan bu iki isimdir.

Repertuar ise ayrı bir mevzu... Bu sene ilân edilen liste hem operada hem de tiyatrodan, bundan önceki senelere nazaran bir hayli kabarıktır.

Ancak, eserlerin kaliteleri, seçişlerindeki maksat ve Devlet tiyatrosunun bünyesine uyup uymamaları başlıbaşına birer problem olmakla beraber, ilân edildiği halde temsil edilmeyen çok eser ismi bildiğimiz için repertuar hakkında peşin yazmayı doğru bulmuyoruz. Buna rağmen ilk eser olarak Büyük Tiyatrodan repertuvara alınan piyes, Güzel Helena'nın lirik şairi Selâhattin Batu'nun bir eseridir.

Geçen sene Orhan Asena'nın Gılgamesi gibi, onun manzumu, yani sözün kısası manzum bir destan! Tanrı oynayana da seyredecek olana da sabır versin... Amin!

Sizin gibi

Türkiyede binlerce insan her hafta AKİS'i bir baştan ötekine okuyor

Malinizi satmak, firmanızı tanıtmak, isminizi duyurmak için siz de AKİS'e ilân veriniz.

Müracaat: AKİS İlan Servisi

P. K. 582 — Ankara

AKİS, 17 EYLÜL 1955

AKİS, 17 EYLÜL 1955